

تجمعات بازنشستگان به روایت رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی

سوابق اعتراضات بازنشستگان
و مضامین اعتراض‌ها در شبکه‌های اجتماعی
۱۳۹۷-۱۳۹۸

تعمیر

تجمعات بازنشستگان به روایت رسانه‌ها و شبکه‌های مجازی

(سوابق اعتراضات بازنشستگان و مضامین اعتراض‌ها در شبکه‌های اجتماعی ۱۳۹۷-۱۳۹۸)

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

به سفارش معاونت رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بخش اول: بازتاب تجمعات بازنشستگان در شبکه اجتماعی تلگرام

تجمعات بازنشستگان در اعتراض به عدم تحقق وعده‌ها در رابطه با پرداخت معوقات آن‌ها، یکی از تجمعات اعتراضی بوده است که در ماه‌های گذشته به صورت متناوب در کشور اتفاق افتاده است. بررسی‌های حاصل از داده‌کاوی نشان می‌دهد که در تلگرام، در بازه دی ۹۷ تا پایان خرداد ۹۸، بیش از ۵۶۰۰ پست تلگرامی در رابطه با اعتراضات و تجمعات بازنشستگان منتشر شده است که بیشترین مطالب مربوط به این تجمعات در دو ماه بهمن و اسفند ماه بوده است. در این گزارش، واکنش کانال‌های تلگرامی به موضوع تجمعات بررسی می‌گردد.

➤ روش انجام کار

روش انجام استخراج داده‌ها به این صورت بوده است که پست‌های تلگرامی با حداقل ۱۰ هزار بازدید با کلیدواژه‌های «تجمع بازنشستگان + اعتراض بازنشستگان + تجمعات بازنشستگان + اعتراضات بازنشستگان + اعتراض بازنشسته‌ها + اعتراضات بازنشسته‌ها» در بازه ۱ دی ۱۳۹۷ تا ۳۱ خرداد ۱۳۹۸ به روش تحلیل مضمون مورد ارزیابی نگارنده قرار گرفته‌اند.

➤ تحلیل

- بررسی کانال‌های تلگرامی منتشر کننده اخبار مربوط به تجمعات بازنشستگان حاکی از آن است که مرجع خبری این قبیل اخبار در دست کانال‌های براندازان است و عمدتاً کانال‌های آمدنیوز و حامیان رضا پهلوی به پوشش اخبار مربوط به بازنشستگان پرداخته‌اند. این کانال‌ها در مواردی محدود حتی اقدام به فراخوان برای برگزاری تجمع کرده‌اند.
- نکته قابل توجه آن است که تقریباً هیچ یک از کانال‌های مربوط به اصولگرایان، اصلاح‌طلبان، حامیان دولت و یا مخالفان آن نسبت به پوشش اخبار این تجمعات اقدام نکرده‌اند.
- مضامین اصلی و پرتکرار مربوط به تجمعات بازنشستگان در بازه زمانی مورد بررسی به انتشار شعارهای بازنشستگان اختصاص داشته است. به طور کلی هیچ خبر مثبتی در رابطه با تجمعات بازنشستگان در میان مطالب با حداقل ۱۰ هزار بازدید دیده نشده است و بررسی داده‌ها حاکی از آن است که واکنش مسئولین در قبال تجمعات بازنشستگان یا اساساً در تلگرام منتشر نشده و یا اگر شده، بازدید قابل توجهی نداشته است.

گزارش تفصیلی و نتایج

➤ واکنش کانال‌های تلگرامی به تجمعات بازنشستگان

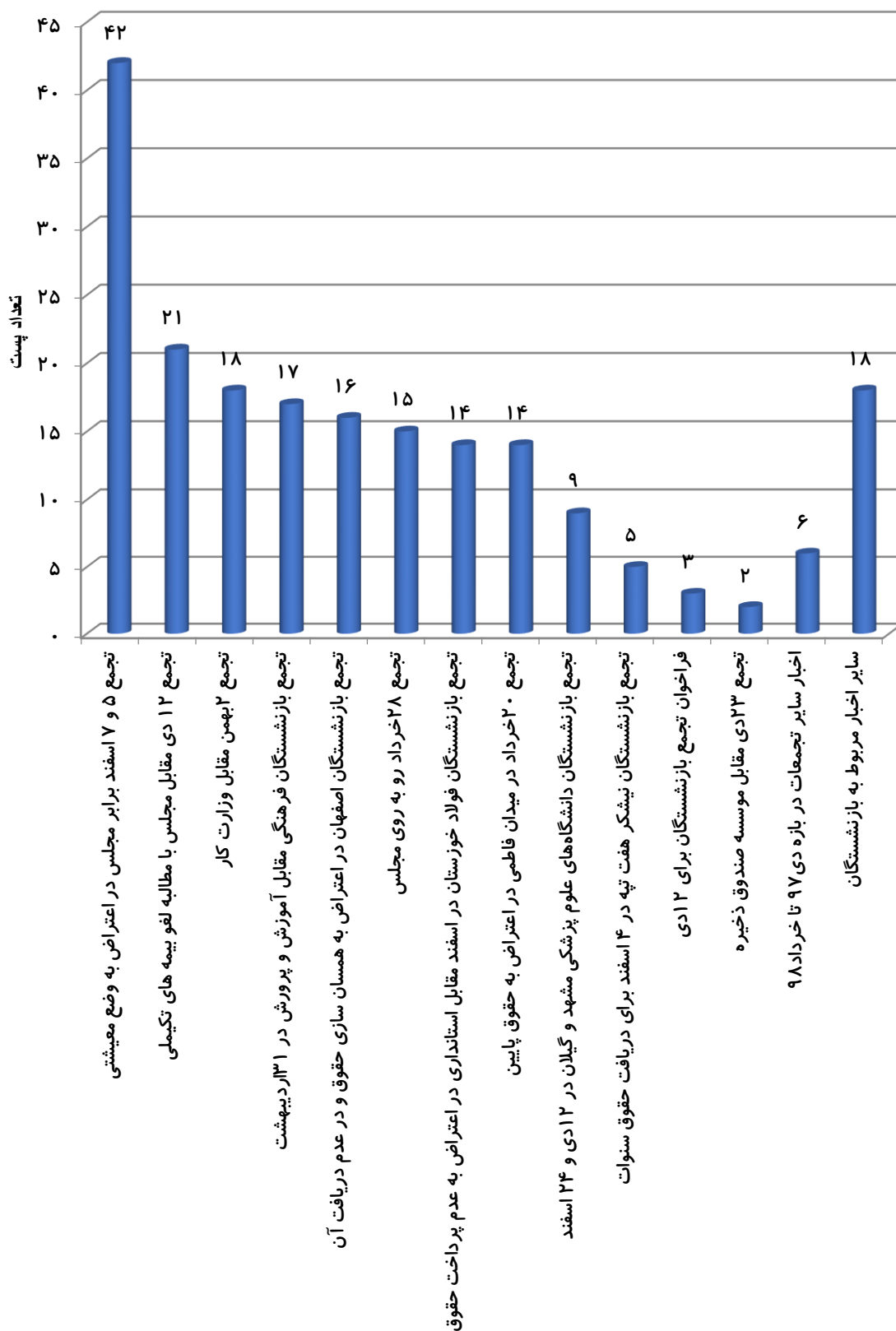
بررسی‌های حاصل از داده‌کاوی حاکی از آن است که در بازه ۱۰ دی تا ۳۱ خرداد ماه، حدود ۲۰۰ مطلب تلگرامی با حداقل ۱۰ هزار بازدید در رابطه با تجمعات بازنشستگان منتشر شده است که از این میزان، بیشترین مطالب مربوط به ماه بهمن با ۵۵ پست تلگرامی بالای ۱۰ هزار بازدید بوده است.

➤ محتوای پست‌های کانال‌های تلگرامی در مورد تجمعات بازنشستگان به چه صورتی بوده

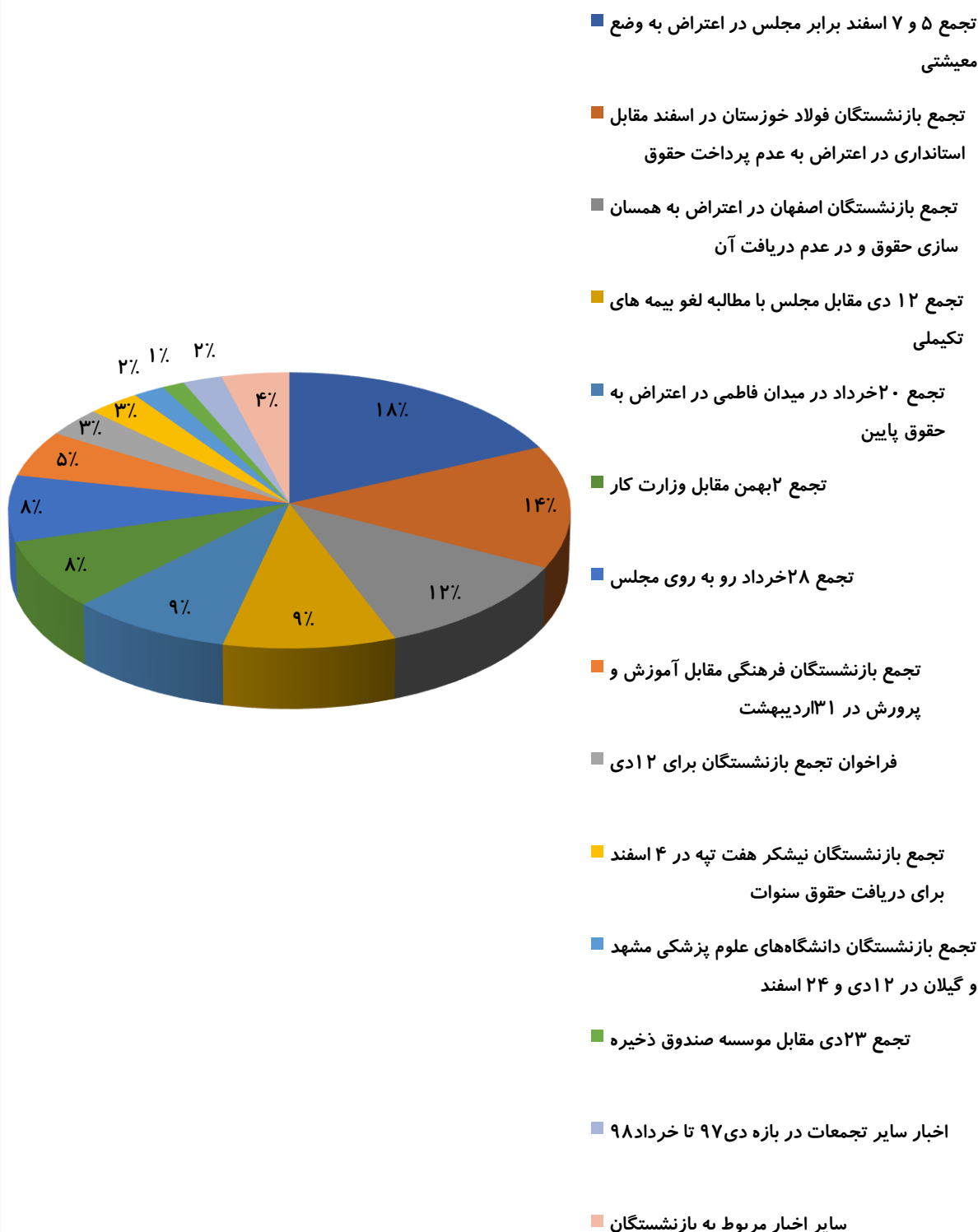
است؟

نمودارهای زیر دسته‌بندی محتوایی مضامین تولید شده پیرامون تجمعات بازنشستگان طبق شیوه استخراج داده مذکور در روش انجام کار است. نمودار اول دسته‌بندی مضامین را بر اساس تعداد مطالب منتشر شده در هر مضمون نمایش می‌دهد و نمودار دوم همین مضامین را بر اساس میزان بازدیدشان تقسیم‌بندی نموده است:

دسته‌بندی مطالب مربوط به تجمعات بازنشستگان بر اساس تعداد

دسته‌بندی مطالب مربوط به تجمعات بازنشستگان بر اساس بازدید

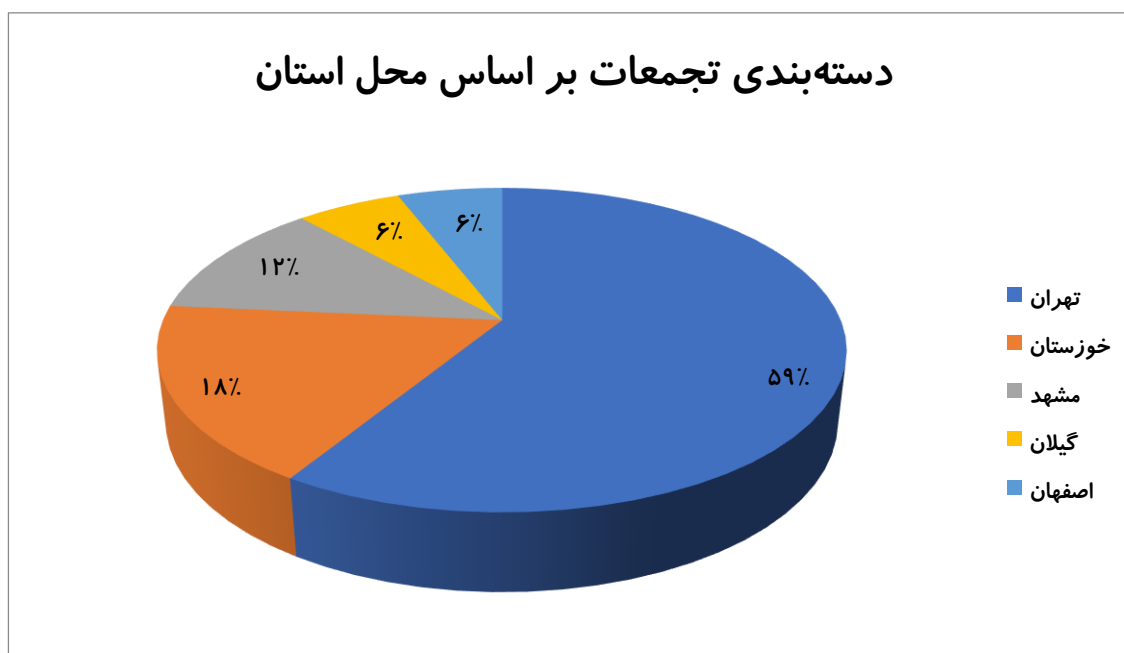

نکات به دست آمده از تحلیل محتوایی داده‌ها و مطالب پر بازدید تلگرام در مورد تجمعات بازنشستگان به شرح زیر است:

- همانطور که در این نمودارها قابل مشاهده می‌باشد، بیشترین بازدید مطالب به تجمع بازنشستگان در روزهای ۵ و ۷ اسفند ماه در برابر مجلس شورای اسلامی اختصاص داشته است. مطابق با آنچه بی بی سی فارسی گزارش داده است، این تجمع در اعتراض به وضعیت معیشتی، مشکلات اقتصادی و پرداخت نامنظم حقوق بوده است و بر اساس گزارش کانال علی جوانمردی یکی از شعارهای به کار رفته در آن «فریاد فریاد، از این همه بیداد» بوده است. همچنین کانال صرفا جهت اطلاع به نقل از ایسنا، گزارش داده است که تجمع ۵ اسفند ماه در مقابل مجلس، از سوی بازنشستگان وزارت بهداشت و دانشگاه‌های علوم پزشکی بوده است که خواستار اجرای دائمی و بدون تبعیض مدیریت خدمات کشوری شده بودند.
- دومین و سومین مضمون پربازدید مربوط به تجمعاتی است که در استان‌های خوزستان و اصفهان رخ داده است. این تجمعات در ماه اسفند رخ داده و در خوزستان در روزهای متفاوتی اخبار آن منتشر شده است. همچنین در اصفهان نیز علاوه بر بازنشستگان علوم پزشکی، بازنشستگان فولاد و فرهنگیان نیز در مقابل استانداری اصفهان تجمع کرده بودند و مطابق با گزارش بی بی سی فارسی یکی از شعارهایی که در این تجمع داده شده است شعار «نه سوریه نه غزه، حقوق بازنشسته» بوده است.
- تجمع روز ۱۲ دی ماه نیز یکی از تجمعاتی بوده که مورد توجه کانال‌های تلگرامی بود است. مطابق با آنچه کانال آمدنیوز در این روز منتشر کرده، یکی از شعارهای داده شده در برابر مجلس شورای اسلامی در این روز شعار «تنها راه رهایی، اتحاد اتحاد» بوده است. کانال «مملکت» نیز شعار «دولت خیانت میکند، مجلس حمایت میکند» را به نقل از بازنشستگان در این روز گزارش کرده است.
- تجمع بازنشستگان در برابر وزارت کار در روز ۲ بهمن نیز یکی دیگر از تجمعاتی بوده که مورد توجه کانال‌های تلگرامی قرار داشته است. مطابق با گزارش کانال «دولت بهار»، در این تجمع «بازنشستگان خواستار توجه کمیسیون تلفیق بودجه به مطالبات بازنشستگان از جمله ضرورت «همسان‌سازی»، ارتقای خدمات بیمه‌ای و بهبود صندوق‌ها» بودند.

- تجمع ۲۰ خرداد در میدان فاطمی در اعتراض به اجرایی نشدن قانون خدمات کشوری در مورد اختلاف بیش از ۵۰ درصدی بین حقوق شاغلین و بازنشستگان بوده است و تجمع ۲۸ خرداد در مقابل مجلس در رابطه با مشکلات معیشتی و بیمه جامع و کارآمد می‌باشد.
- نکته قابل توجه آن است که سایر اخبار مربوط به بازنشستگان و برخی دیگر از تجمعات، اگرچه مطالب زیادی را به خود اختصاص داده اما بازدید قابل توجهی نداشته است که این امر حاکی از آن است که تنها برخی از تجمعات در میان کانال‌های تلگرامی با پوشش وسیعی مواجه بوده است.

همچنین نمودار دسته‌بندی تجمعات صورت گرفته در شهرهای مختلف در میان اخبار منتشر شده در تلگرام به شرح زیر می‌باشد. تجمعات پوشش داده شده در میان این خبرها در مجموع ۱۷ تجمع بوده است که برخی از آنها به صورت مضمون اصلی و برخی دیگر در مضمون سایر تجمعات ارائه شده است:

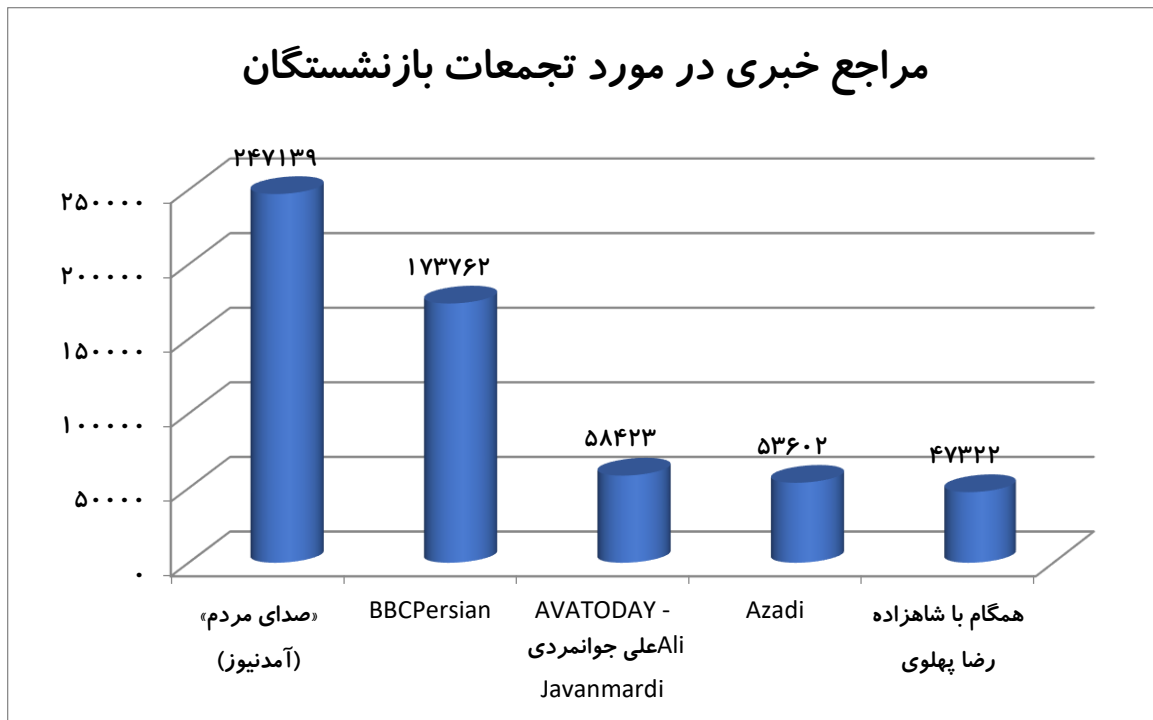

➤ مرجعیت‌های خبری - تحلیلی شکل گرفته در تلگرام در رابطه با تجمعات بازنشستگان

مراجع خبری شکل گرفته در رابطه با تجمعات بازنشستگان در میان کانال‌های تلگرامی به شرح زیر است. این مراجع بر اساس میانگین بازدید کانال‌ها محاسبه شده است:

مراجع خبری در مورد تجمعات بازنشستگان

نکته قابل توجه در نمودار بالا آن است که کانال بی بی سی فارسی تنها ۲ مطلب در رابطه با تجمعات منتشر کرده است اما دیگر کانال‌ها حداقل ۷ مطلب در این رابطه منتشر کرده‌اند.

➤ پر بازدیدترین پست‌های کانال‌های تلگرامی با پیرامون اعتراضات بازنشستگان

۵ پست پر بازدیدتر تلگرام در رابطه با تجمعات بازنشستگان شامل موارد زیر است:

۱- مطالب از کانال «آمدنیوز» با ۳۴۵۱۱۱ بازدید:

یکشنبه ۱۲ اسفندماه؛ تجمع بازنشستگان شرکت فولاد خوزستان، مقابل استانداری، در اعتراض به عدم پرداخت حقوق معوقه، عیدی و مطالبات سال‌های گذشت

۲- مطالب از کانال «آمدنیوز» با ۲۸۶۶۷۲ بازدید:

۲۰ خردادماه: تجمع بازنشستگان در میدان فاطمی تهران در اعتراض به حقوق پایین و اجرایی نشدن قانون خدمات کشوری در مورد اختلاف بیش از ۵۰ درصدی بین حقوق شاغلین و بازنشستگان

۳- مطالب از کانال «آمدنیوز» با ۲۶۵۱۹۱ بازدید:

۱۲ دی‌ماه: تجمع بازنشستگان در مقابل ساختمان مجلس شورا با شعار: «تنها راه رهایی، اتحاد اتحاد»

۴- مطالب از کانال «آمدنیوز» با ۲۶۳۶۴۲ بازدید:

۱۹ اسفندماه؛ تجمع بازنشستگان فولاد روبروی استانداری خوزستان در اعتراض به عدم پرداخت حقوق معوقه و عیدی

۵- مطالب از کانال «آمدنیوز» با ۲۴۰۶۵۳ بازدید:

تجمع بازنشستگان در ۱۲ دی با مطالبه‌ی لغو بیمه‌های تکمیلی و برقراری بیمه کارآمد و رایگان ارتقاء سطح دریافتی حقوق‌بگیران و مستمری بگیران به میزان بالاتر از خط فقر کارشناسی شده متناسب با هزینه زندگی استاندارد امروزی. توقف سیاست و برنامه‌های خصوصی سازی در عرصه‌های تولید، آموزش، بهداشت و درمان و خدمات عمومی. توقف روند پرونده‌سازی و پیگردهای قضایی و امنیتی برای فعالین صنفی و اجتماعی و آزادی فوری و بی‌قید و شرط کلیه فعالین صنفی و اجتماعی. به رسمیت شناختن حق ایجاد تشکل‌های مستقل بازنشستگان. با توجه به مطالبات مشخص و بارها اعلام شده‌ی فوق، و همچنین تجارب تاکنونی خود دریافته‌ایم که مذاکره با دولتمردان نتیجه‌ای جز وعده و وعیدهای تو خالی نداشته و توجه و اقدام عملی برای بهبود شرایط زندگی ما بر عهده آنهاست. بازنشسته‌ای که مجوز تشکل مستقل را ندارد نماینده‌ای هم ندارد. ما اعلام می‌کنیم چنانچه پاسخ عملی درخور به خواسته‌های ما داده نشود استمرار تجمعات و اعتراضات برای پیگیری مطالبات خود را حق قانونی و طبیعی خود می‌دانیم. وعده ما روز چهارشنبه ۱۲ دی ساعت ۱۰ صبح مقابل مجلس شورا.

➤ ابرواژه مربوط به تجمعات بازنشستگان

بخش دوم: سوابق اعتراضات بازنشستگان از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا تیر ۱۳۹۸

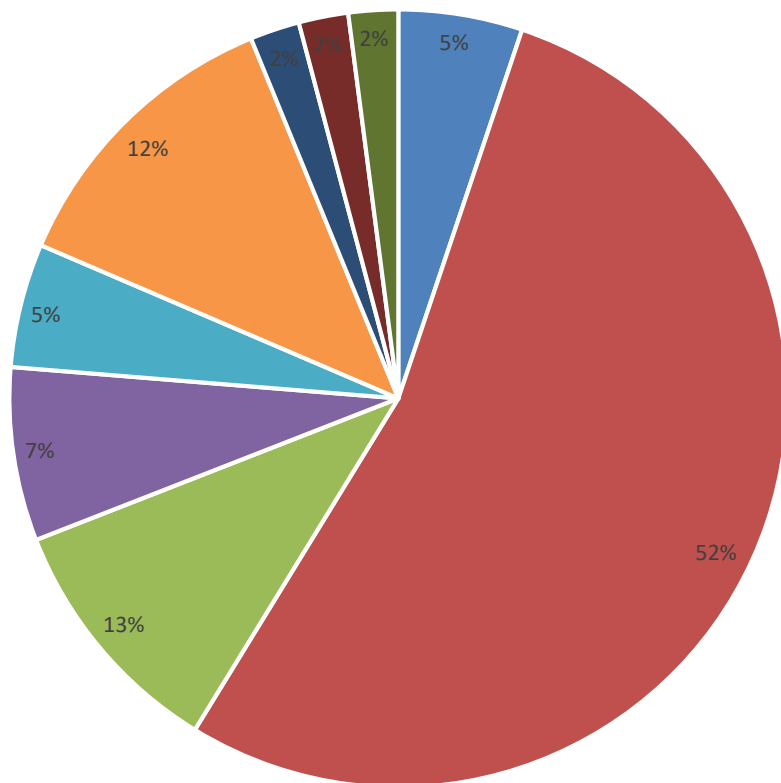
تاریخ	عنوان اعتراضات بازنشستگان	شهر محل برگزاری	صنف یا رشته شغلی	شهر مربوط به صنف یا سازمان
۱۳۹۷/۲/۲۴	تجمع بازنشستگان پتروشیمی آبادان مقابل ساختمان فرمانداری ویژه آبادان ^۱	آبادان	لوله‌سازی اهواز، پتروشیمی آبادان، پتروشیمی فارابی و کربن ایران	آبادان
۱۳۹۷/۲/۳۱	تجمع بازنشستگان شرکت لوله‌سازی اهواز وابسته به شرکت نفت مقابل کانون بازنشستگان شرکت نفت آبادان	آبادان	لوله‌سازی اهواز	آبادان
۱۳۹۷/۴/۲۵	تجمع هماهنگ بازنشستگان شرکت مخابرات در برخی استانها	تهران، اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، مازندران، آذربایجان شرقی، خوزستان	شرکت مخابرات ایران	ملی
۱۳۹۷/۴/۱۷	تجمع بازنشستگان و کارگران کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه	هفت‌تپه	کشت و صنعت نیشکر	هفت‌تپه
۱۳۹۷/۳/۲۹	تجمع فرهنگیان بازنشسته سراسر کشور مقابل مجلس	تهران	فرهنگیان	ملی
۱۳۹۷/۴/۳۱	تجمع بازنشستگان فرهنگی و بازنشستگان بیمه در مقابل مجلس	تهران	فرهنگیان و بیمه	ملی
۱۳۹۷/۴/۳۱	تجمع بازنشستگان فرهنگی مقابل استانداری	مشهد	فرهنگیان	مشهد
۱۳۹۷/۸/۵	تجمع بازنشستگان بانک‌ها مقابل صندوق بازنشستگی بانک‌ها	تهران	بانک‌های دولتی	ملی
۱۳۹۷/۹/۳۰	تجمع بازنشستگان فولاد	تهران	فولاد	ملی
۱۳۹۷/۸/۸ الی ۱۳۹۷/۸/۱۲	تجمع بازنشستگان کشوری مقابل سازمان برنامه و بودجه	تهران	معلمان و فرهنگیان	ملی
۱۳۹۷/۹/۷	تجمع بازنشستگان شبکه بهداشت و درمان خوزستان مقابل ساختمان استانداری خوزستان	اهواز	شبکه بهداشت و درمان استان خوزستان	مسجدسلیمان، اندیکا، لالی، اهواز، ایذه و باغملک

^۱ - (این تجمع حداقل ۷ روز متوالی ادامه داشته است)

تاریخ	عنوان اعتراضات بازنشستگان	شهر محل برگزاری	صنف یا رشته شغلی	شهر مربوط به صنف یا سازمان
۱۳۹۷/۹/۱۸	تجمع بازنشستگان دانشگاه علوم پزشکی زنجان در محوطه دانشگاه	زنجان	دانشگاه علوم پزشکی زنجان	زنجان
۱۳۹۷/۹/۲۵	تجمع بازنشستگان دانشگاه علوم پزشکی اهواز مقابل ساختمان مرکزی	اهواز	دانشگاه علوم پزشکی اهواز	اهواز
۱۳۹۷/۹/۲۷	تجمع معلمان بازنشسته و شاغل مقابل آموزش و پرورش و استانداری اصفهان	اصفهان	معلمان و فرهنگیان	اصفهان
۱۳۹۷/۹/۲۷	تجمع بازنشستگان ذوب آهن و فولاد مبارکه اصفهان مقابل ساختمان مرکزی صداوسیما استان	اصفهان	ذوب آهن و فولاد مبارکه	اصفهان
۱۳۹۷/۹/۲۷	تجمع بازنشستگان نیروهای مسلح	تهران	نیروهای مسلح	ملی
۱۳۹۷/۹/۲۷	تجمع معلمان بازنشسته و شاغل در یزد در پارک فناوری	یزد	معلمان و فرهنگیان	یزد
۱۳۹۷/۹/۲۹				
۱۳۹۷/۱۰/۲	تجمع فرهنگیان بازنشسته و شاغل در تبریز	تبریز	معلمان و فرهنگیان	تبریز
۱۳۹۷/۱۰/۸	تجمع بازنشستگان علوم پزشکی مشهد در شهرک سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد	مشهد	علوم پزشکی مشهد	مشهد
۱۳۹۷/۱۰/۱۱	تجمع بازنشستگان مقابل مجلس شورای اسلامی	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۷/۱۰/۱۲	تجمع بازنشستگان کشوری مقابل مجلس	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۷/۱۰/۲۳	تجمع فرهنگیان بازنشسته مقابل صندوق ذخیره فرهنگیان	تهران	معلمان و فرهنگیان	تهران
۹۷/۱۰/۲۴	تجمع بازنشستگان و فرهنگیان مقابل سازمان بازنشستگی کشور	تهران	فرهنگیان	ملی
۱۳۹۷/۱۱/۳	تجمع بازنشستگان کشوری مقابل مجلس	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۷/۱۱/۲۷	تجمع بازنشستگان نیشکر هفت تپه مقابل دفتر امور مالی و ساختمان مدیریت این شرکت	هفت تپه	کشت و صنعت نیشکر	هفت تپه
۱۳۹۷/۱۲/۱				
۱۳۹۷/۱۱/۲	تجمع بازنشستگان مقابل وزارت کار	تهران	معلمان و فرهنگیان	استان البرز

تاریخ	عنوان اعتراضات بازنشستگان	شهر محل برگزاری	صنف یا رشته شغلی	شهر مربوط به صنف یا سازمان
۱۳۹۷/۱۱/۲۹	تجمع بازنشستگان سال ۱۳۹۶ بنیاد شهید و امور ایثارگران مقابل سازمان مرکزی این نهاد	تهران	بنیاد شهید و ایثارگران	ملی
۱۳۹۷/۱۲/۲	تجمع بازنشستگان مقابل وزارت کار	تهران	فرهنگیان و دیگر اصناف	ملی
۱۳۹۷/۱۲/۶	تجمع کارگران بازنشسته کارخانه نیشکر هفت تپه در مقابل این کارخانه	هفت تپه	کشت و صنعت نیشکر	هفت تپه
۹۷/۱۲/۱۲	تجمع بازنشستگان فولاد اهواز مقابل استانداری	اهواز	فولاد اهواز	اهواز
۱۳۹۷/۱۲/۱۵	تجمع بازنشستگان صندوق فولاد اصفهان در مقابل استانداری	اصفهان	فولاد اصفهان	اصفهان
۱۳۹۸/۲/۳۱	تجمع معلمان بازنشسته مقابل وزارت آموزش و پرورش و ساختمان آموزش و پرورش در شهرستانها	تهران و شهرستانها	معلمان و فرهنگیان	ملی
۱۳۹۸/۳/۱	تجمع بازنشستگان فرهنگی مقابل وزارتخانه آموزش و پرورش	تهران	معلمان و فرهنگیان	تهران
۱۳۹۸/۳/۵	تجمع شاغلان و بازنشستگان شرکت مخابرات ایران در مجمع مخابرات ایران	تهران	شرکت مخابرات ایران	ملی
۱۳۹۸/۳/۲۰	تجمع بازنشستگان مقابل صندوق بازنشستگی	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۸/۳/۲۸	تجمع بازنشستگان مقابل مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۸/۴/۴	تجمع کارگران بازنشسته هتل لاله مقابل این هتل	تهران	هتل داری	تهران
۱۳۹۸/۴/۱۲	تجمع بازنشستگان کشوری در مقابل صندوق بازنشستگی کشور	تهران	عمومی	ملی
۱۳۹۸/۴/۱۴	تجمع بازنشستگان گروه ملی صنعتی فولاد	اهواز	فولاد اهواز	اهواز

پراکندگی جغرافیایی مکان تجمع

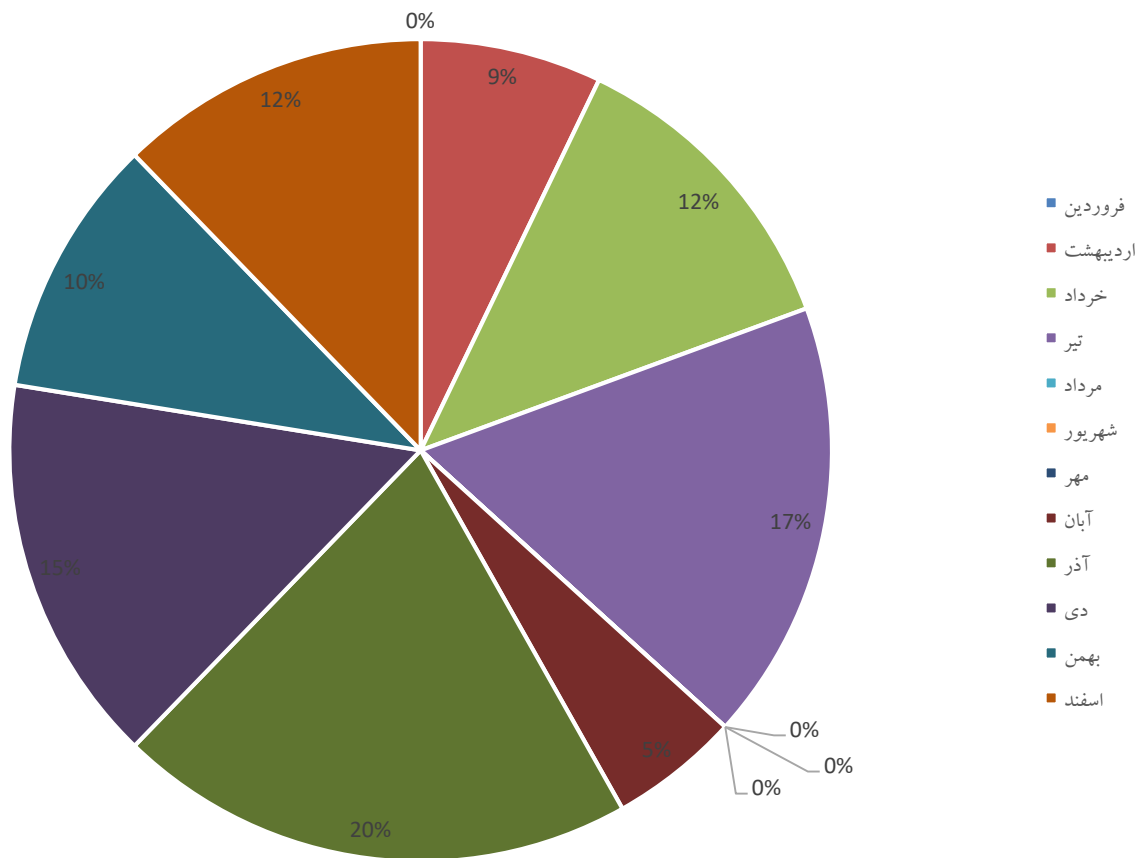

شهر	درصد
آبادان	5%
تهران	52%
اصفهان	13%
هفت تپه	7%
مشهد	5%
اهواز	12%
زنجان	2%
یزد	2%
تبریز	2%

■ آبادان ■ تهران ■ اصفهان ■ هفت تپه ■ مشهد ■ اهواز ■ زنجان ■ یزد ■ تبریز

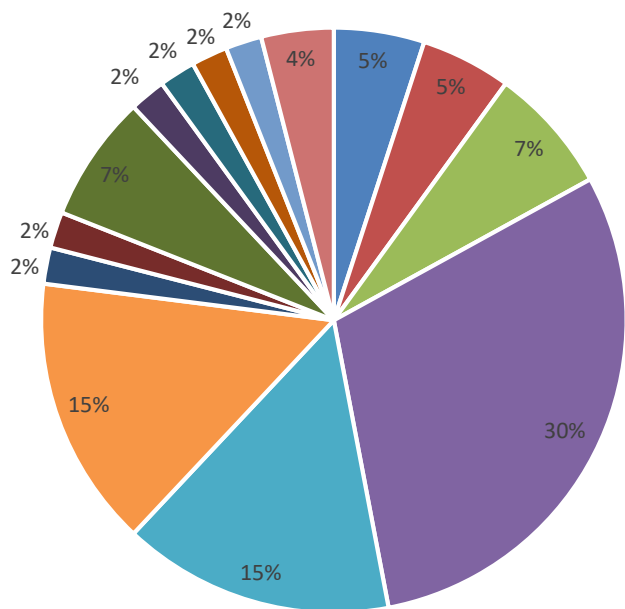
پراکندگی زمانی تجمعات

ماه	درصد
فروردین	0%
اردیبهشت	9%
خرداد	12%
تیر	17%
مرداد	0%
شهریور	0%
مهر	0%
آبان	5%
آذر	20%
دی	15%
بهمن	10%
اسفند	12%

پراکندگی صنفی تجمعات

- لوله سازی اهواز
- شرکت مخابرات ایران
- کشت و صنعت نیشکر
- معلمان و فرهنگیان
- عمومی
- فولاد و ذوب آهن
- نیروهای مسلح
- بانک های دولتی
- دانشگاه علوم پزشکی
- بیمه
- شبکه بهداشت و درمان استان خوزستان
- بنیاد شهید و ایثارگران
- هتل داری
- پتروشیمی

اصناف	درصد
لوله سازی اهواز	5%
شرکت مخابرات ایران	5%
کشت و صنعت نیشکر	7%
معلمان و فرهنگیان	30%
عمومی	15%
فولاد و ذوب آهن	15%
نیروهای مسلح	2%
بانک های دولتی	2%
دانشگاه علوم پزشکی	7%
بیمه	2%
شبکه بهداشت و درمان استان خوزستان	2%
بنیاد شهید و ایثارگران	2%
هتل داری	2%
پتروشیمی	4%